

Slovenski

čebelar

Glasilo
čebelarskega
društva
za Slovenijo
v Ljubljani

Št. 1 * Januar

Letnik XXXVIII

Važne malenkosti	1	Opazovalne postaje	10
O begalnicah in drugih izboljšavah panjev	3	Društvene vesti	11
Okraj Krško	6	Vesti iz podružnic	12
Izpiti za čebelarske učitelje v Ljubljani	7	Drobiž	14
Pismo začetniku	7		

**DOMAČ SLOVENSKI
ZAVAROVALNI ZAVOD JE
VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI
V LASTNI PALAČI OB MIKLO-
ŠIČEVI - MASARYKOVI CESTI**

V zavarovanje sprejema:

1. Proti požaru:
 - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
 - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
 - c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu in steklo proti ubitju.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlamu.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.
6. Vse vrste zavarovanj nezgod, jamstva in kaska.

ZASTOPNIKI V VSEH MESTIH IN FARAH.

Čebelarji!

**Prečitajte dobro in pazljivo poziv
na tretji strani ovojnega lista!**

Mali oglasi

Kdor potrebuje zdrav in čist ajdov med po nizki ceni, naj piše na naslov Matjaš Ūlen, Bratonci 84, p. Beltinci.

Prodajam 14 A.-Ž. panjev, rabljenih, neobljudenih z verando in begalnico po Din 110.— in 150.—. Dr. Milan Podgornik, Ljubljana, Beethovnova ulica 16/III.

Prodajam ajdov med, zdrav pitanec iz lastnega čebelarstva v posodah od 25 in 50 kg, franško postaja Ptuj po Din 11.50. Franc Lenarčič, žel. uradnik v p., Ptuj.

Podružnica Razkrižje pri Ljutomeru proda 30 kg ajdovega medu, čistega in zdravega. Cena po dogovoru.

Prodajam točilo na 3 sate, popolnoma novo. — Cena Din 250.—. — Anton Grajzer, Valburga 42, p. Smlednik.

Prodajam 350 kg točenega ajdovca. Cena po dogovoru. Miha Gombotz, Korovce 44, p. Cankova.

Prodajam 30 kg čistega medu. Cena po dogovoru. Josip Hrup, Sladkagora, p. Šmarje-Jelše.

**Čebelarji, pošljite takoj zaostalo
in čimprej tudi letošnjo članarino!**

Urejuje: AVGUST BUKOVEC,
Ljubljana, Gruberjevo nabr. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na »Čebelarско društvo za Slovenijo« v Ljubljani. — Naslov za blagovne pošiljke vosek), naročila za čebelarske potrebščine: Društvena čebelarna, Ljubljana, Pražakova ulica 13 Društveno tajništvo v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13/1, telefon 38-38

Številka

1

V Ljubljani 1. januarja 1935 Letnik XXXVIII

Uažne malenkosti

Henrik Peternel — Trnovlje pri Celju

Pomladansko združevanje čebel

Kdor spomladi združuje panje z namenom, da bi imel močne družine in velik pridelek medu, ne doseže običajno niti del tega, kar pričakuje.

Panj, ki ima dobro matico in četudi bolj malo število mladih čebel, ki so se izlegle prejšnjo jesen — si spomladi opomore, da le ne strada, tako naglo, da verjame to samo preizkušeni čebelar. Pomladni zarod in s tem razvoj čebelne družine je odvisen od tistega skoraj vedno le malega števila prezimljenih mladic in od dobrote matice. Kjer tega ni, ne pomaga nobeno združevanje, ker stare čebele kaj kmalu odmrjejo, in smo kmalu tam, kjer sta bila združena panja prej. Združevanje družin, katere ne morejo spomladi naprej, se da najbolje primerjati s seštevanjem ničle k ničli; nič in nič pa da zopet nič.

Kaj naj tedaj stori čebelar, ako ima spomladi družino brez matice. Kdor ima rezervno družinico z dobro matico, si bo gotovo s to pomagal. Ako pa je ni, naj opusti tisto poniževalno in tudi za druge čebelarje precej neprijetno stikanje in prosjačenje za kako matico. Osirotelo družino naj združi s sosednjo, pa četudi je ta izmed najmočnejših v čebelnjaku. Združitev s to družino je iz več vzrokov najprimernejša. Predvsem ni treba vsebine panja daleč nositi. Pa tudi čebele najdejo

pot v sosednji panj najprej. Če pa pridružimo osirotelo družino bolj oddaljeni, ostanejo tam le tiste čebele, ki še niso izletavale, vse druge pa silijo na stari prostor in se potem vznemirjata namesto ene dve družini. Združiti je lahko. Osirotelemu panju zapremo žrelo, sosednjemu pa odkrijemo matično rešetko in predenemo v medišče osirotelo družino z vsem, kar ima. Ako je osirotela družina kaj vredna, bo dobri panj po njej postal izvrsten, ako ni za nič, bo dobri panj s pridom izrabil preostalo medeno zalogo in varoval dragoceno satje pred uničenjem, česar slabič ne zmore.

Rekel sem, ako je osirotela družina kaj vredna! To sem storil zaradi tega, da opozorim čebelarje, da je brez vrednosti, ako nima pomladnih ali vsaj jesenskih mladic, kar vselej lahko sklepamo, ako je matica, ki je umrla, bolehala že jeseni.

Pospeševanje rojenja

Marsikateri čebelar si želi rojev. Priporočali so že veliko sredstev ali načinov za dosego tega smotra. Uspeh je včasih bil, včasih pa ne. Poskusite še sledeči način.

Družini, namenjeni za rojenje, dodamo že pri prvem temeljitem pregledu, v začetku aprila, zraven zaleženih satov mlad sat, ki je v njem tudi za dlan veliko mlade trotovine. Takrat odkrijemo ves pokriti med na vseh satih. Čez nekoliko dni pokladamo zvečer družini močno razredčen

med, če le mogoče ajdovca. Damo ga toliko, da ga je vsaj približno 1 kg. Koncem aprila pregledamo družino in denemo k zaleženim satom prazen sat s čebeljimi celicami. Temu satu odrežemo za dlan velik kos, da morejo čebele v tem prostoru napraviti novo trotovino, ki jo potem matica zaleže. Še isti večer krmimo družino v drugič, kakor prej povedano.

Kadar predstavljamo, tej družini ne predstavimo satov, ampak denemo v medišče kolikor mogoče satov s pokrito zalego in mladnicami iz drugih panjev. Ako je paša dobra in je v panju mnogo novega medu, predenemo medene sate zaradi zoritve v medišča drugih panjev v zameno za sate s pokrito zalego. Samo po sebi je umevno, da je treba ob slabi paši pitati družino vsaj enkrat na teden, in sicer izdatno.

Pozabiti ne smemo na potrebno gorkoto; panj mora biti dobro odet, dokler ne odroji. Tiste noči, kadar zvečer krmimo, ni treba družini odeje, ker proizvaja sama veliko gorkote.

Žepna svetilka

Pri krmljenju, ki ga izvršujemo čim kasneje zvečer, uporabljamo s pridom električno žepno svetilko. Čebele si ob njej ne opalijo kril. Lahko jo vsak hip ugasnemo in zopet prižgemo. Menjava teme in svetlobe osupne čebele tako, da pozabijo na napad. Tako svetilko rabimo včasih tudi podnevi, da posvetimo v kak temen kot čebelnjaka ali panja. Zelo nam koristi pri vračanju satov v panj, zlasti proti večeru. Čestokrat »preskočimo« kako razstojišče, in ne vemo na koncu, kam bi vtaknili deveti ali deseti sat. Treba je naglo razmakniti že uravnane sate, posvetiti s svetilko med nje, pa najdemo kmalu mesto, kamor spada deveti sat.

Žepna svetilka stane 10—15 Din, baterija, ki daje elektriko celih 8 ur, pa 3 Din 50 p, in zadostuje v srednje velikem čebelarstvu za vse poletje. Prevaževalci, ki vozijo čebele v pašo in s paše, ne da bi imeli pri roki vsaj eno tako svetilko,

naj ne tožijo, ako doživijo na poti marsikaka iznenadenja.

Kdaj smemo pričakovati dobre letine

Mnogo je odvisno od kraja, kjer čebelarimo, veliko od vremena, a veliko tudi od čebelarja. Kdor hoče sebi dobro, mora biti s čebelami pripravljen za glavno pašo. Tistemu, ki čebelari že več let v enem in istem kraju in še ne ve, kdaj imajo čebele glavno izdatno pašo, ni mogoče pomagati. Le od izdatne paše sme čebelar pričakovati prebitek medu. Ob srednji paši je medu komaj za čebele same.

Dobra paša traja le malo časa, saj kaže tehtnica v vsem letu komaj kakih 70 dni prirastek na teži, ki je uvaževanja vreden. Vzrok temu je, da odpade na slabo vreme še veliko dni, v katerih bi lahko bila paša dobra. Da more panj ob dobri paši nabrati čim več, naj bo takrat v družini kolikor mogoče mnogo pašnih čebel in potemtakem manj mladice in zalege.

V dosego tega smotra so učili koncem minulega stoletja omejevanje zalege pred glavno pašo. Ni mogoče tajiti, da bi se ne dosegli na ta način lepi uspehi, a posledice so usodne. Čebelne družine so po končani paši pravcati slabiči, ki si ne opomorejo več dotično leto. Ravno zato ne priporočamo več takega načina čebelarjenja.

Isto, a brez slabih posledic doseže čebelar, ako skrbi, da so njegove družine tik pred dobro pašo na višku razvoja. Preobilno zaleganje se samo ustavi, ko nastopi dobra paša.

Višek razvoja dosežemo enostavno s tem, da odstranimo vse, kar ovira matico pri obilnem zaleganju. Največja ovira je pomanjkanje hrane. Družina, ki strada pred glavno pašo, ne bo tisto leto dala kaj prida, ker si ne more izpodrediti dovolj čebel za pašo. Če teh ni, ob glavni paši ne more biti obilice medu. Kar jih panj izpodredi med glavno pašo, pridejo do veljave šele v brezpašni poletni dobi, ko ni nič več bere.

Druga ovira je pomanjkanje prostora. Včasih zaseda družina vse plodišče, a ma-

tica nima kam staviti jajčec, ker ni praznih celic. To velja zlasti za stranske sate, ki so napolnjeni s starim medom in obnožino. Stari med moramo brezpogojno odkriti, z obnožino zanesene sate pa odmakniti ali odstraniti. Zgodi se, da čebele zanosijo dodane prazne sate popolnoma z obnožino, ki jih je treba odstraniti.

Tretja ovira so slabe matice, ki jih je v naših čebelnjakih še vedno preveč, dasi neprestano svarimo pred njimi. Nekateri čebelarji sodijo matice edino po njih starosti in delajo s tem veliko napak. Dajem prednost triletni matici, ki me popolnoma zadovolji, pred mlado, ki slabo zalega.

Ako odpadejo te tri ovire, imajo družine ob pričetku glavne paše domalega vse satje v plodišču zaleženo, v medišču pa se polegajo mlade čebele. V plodišču je večinoma pokrita zalega. Velikemu številu za pašo godnih čebel bo lahko napolniti z medom vsako celico, ki jo zapusti mlada čebela, medeni blagoslov pa bo sam ob sebi primerno omejil preobilno zaleganje. Po odvzemu medu bo matica zalego zopet pomnožila, kar bo v prid izkoriščanju jesenske paše.

V krajih, kjer je glavna paša v poznejšem letnem času, v poletju, se družine brez naše pomoči do nje okrepijo. Takih krajev je malo, skoro povsod pade najboljša paša v dobo med 15. majnikom in 30. junijem. Takrat imajo skoro po vsej Dravski banovini čebele najboljšo pašo in nanesejo najfinejši med. (Dalje.)

O begalnicah in drugih izboljšavah panjev

Rojec Vlado — Rakek

Debata o novi obliki A-Ž panja se je poglobila, toda izzvenela je nekako v prazno. Udeležila sta se je samo gg. Babnik in Žnideršič, prvi kot kritik, drugi kot prizadet izumitelj. Med ostalimi čebelarji ni našla odmeva. Stali so previdno ob strani, kot bi se ne mogli odločiti, komu bi dali prav. Razen kratkega pojasnila o

verandah nismo čitali v našem listu nobenega daljšega članka, ki bi skušal pokazati srednjo pot med obema ekstremnima stališčema.

Tudi jaz bi najbrž ne posegal v sedaj že skoraj zaključeno debato, če bi me ne spodbudil naslednji odstavek iz g. Babnikovega »Odgovora na odgovor«:

»Kakor je uvedba begalnice brez prave koristi, tako je tudi s panji na žlebičje. Panji s temi novostmi so se uvedli, toda ni mi znan kak večji praktičen čebelar, ki bi bil preuredil svoje panje po tem ali onem načinu. Po teh izboljšavah so segli le začetniki, ki še ne znajo ločiti dobrih ali slabih lastnosti izboljšanih panjev.«

V citiranem odstavku, še bolj pa morda v svojih prejšnjih izjavah, govori g. Babnik omalovaževalno o begalnicah in vseh drugih izboljšavah A-Ž panja. Razen tega vsebuje odstavek še nekatere misli, ki sicer niso direktno izražene, a bi jih mogli precizirati tako-le:

Starejši čebelarji so na prvi pogled in brez izkušnje spoznali, da so begalnice in podobne naprave nesmiselne igračke. Zato jih niso uvajali v svojem čebelarstvu. Zanje so se navduševali le začetniki. Čebelarji, ki danes niso več začetniki, a so jih svoječasno kot taki uvedli, so jih kaj kmalu zavrgli, ker so se prepričali, da so neuporabne. Oni, ki tega niso storili, so ostali na začetniški stopnji in ne bodo nikdar kaj prida napredovali.

Značilno je favoriziranje tako zvanih »večjih« čebelarjev. Nekako med vrsticami se povzpne do naziranja, da more pri ocenjevanju kake novosti odločati le njihova sodba, da morejo imeti le preuredbe panjev, ki so jih oni uvedli, oziroma zamislili, trajno vrednost. To naziranje me ni prav nič iznenadilo. Pri nas je že tako, da se ocenjuje spretnost in znanje kakega čebelarja po številu panjev, ki jih ima. Le prerado se istoveti pojme »večji čebelar« — »vešč čebelar« — »čebelarski strokovnjak«, dasi je napačno mnenje, da more biti večji čebelar že po svojem položaju bolj spreten in strokovno bolj napreden

kakor njegov drug z manjšim številom panjev.

Posameznik zmore poleg svojega poklicnega udejstvovanja vzorno oskrbovati le 30 do 40 panjev. Če jih ima več, mora od časa do časa najemati, ali stalno vzdrževati posebnega pomočnika. Zato ne bo imel letno, kljub večjemu številu panjev, dejanskega opravka z več družinami, kakor prvi. Največkrat pa je celo tako, da delo samo nadzira in poseže v prakso kvečjem v najnujnejših primerih. V ročnosti torej večji čebelar ne prednjači pred manjšim, glede izpopolnjevanja v strokovni izobrazbi pa bi pripomnil, da ne obstoji izključno v izrednih primerih iz prakse, ki so v obsežnejšem obratu gotovo pogostejši, kakor v manjšem, temveč predvsem v temeljitem študiju dobrih čebelarskih priročnikov in čebelarske književnosti. Ta je na razpolago obema, vprašanje je pač, kdo ima zanjo več časa in veselja, in kdo ima boljši spomin.

Na teorijo gledajo praktiki največkrat z nekakim prezirom. Res pa je, da je v najtesnejši zvezi z vsako prakso. »Učite se teorije,« kliče nemški mojster Berlepsch svojim čebelarskim tovarišem, »da ne ostanete šušmarji vse svoje življenje!«

Po vsem tem si nikakor ne morejo lastiti pristojnosti za ocenjevanje kake izboljšave samo večji čebelarji in nikakor ne more biti odločilno, ali so oni to izboljšavo uvedli v svojem obratu ali ne. Govoriti o njej brez preizkušnje pa je, kakor pravilno poudarja g. Žnideršič, vedno tvegano.

Za preizkušnjo se bodo večji čebelarji le težko odločili; saj so največkrat bolj konservativni kakor manjši. Proti vsaki novosti so kolikor toliko nezaupni, in če le morejo, izbrskajo vse njene hibe in hibice, da so kriti pred očitkom starokopitnosti.

Nekoliko konservativni smo končno vsi čebelarji. Niti med kapacitetami na čebelarskem polju ne najdemo preveč izjem. Naš Jurančič se je n. pr. z neko neumljivo ljubeznijo oklepal okornega »dunajčana« in nihče bi ga ne mogel prepričati, da je

kje na svetu boljši panj. A celo Dzierzon, ki je nekak pokretnik modernega čebelarstva, je trdovratno vztrajal pri svojih lesenih prečnikih še dolgo potem, ko si je Berlepsch satnik z uspehom utrl pot v prakso.

Ta konservativnost je povsem naravna in ni toliko znak neprilagodljivosti novodobnim zahtevam, kolikor izraz težnje po ekonomiji z nerazpoložljivimi silami in sredstvi. Bistvena ni samo čebelarstvu, temveč vsem ostalim gospodarskim panogam. Vsak preokret v kateremkoli obratu, vsako eksperimentiranje, vsako izpreminjanje sistema je vezano z duhovnimi in materijelnimi žrtvami. In če ni upanja na odškodnino za te žrtve, bo gotovo rajši ostal vsak pameten gospodar pri starem načinu obratovanja.

Pri ocenjevanju kakega predmeta ali njega izboljšave si moramo biti svesti, da nobena stvar na svetu ni popolna, da ima vsaka svojo senčno in solnčno stran. Če nočemo biti pristranski, moramo iznesti po možnosti vse njene nedostatke in vse njene vrline, te medsebojno primerjati in končno določiti presežek prvih ali drugih. Čim večji je presežek vrlin, tem boljši je predmet, tem bolj uporaben; čim večji je presežek hib, tem slabši je, tem manj priporočen. Hibe in vrline pa si niso vedno ekvivalentne. Dostikrat odtehta ena sama vrlina 2, 3, 5 ali celo 10 pomanjkljivosti. Mogoč je kajpada tudi obraten primer.

Ko je pisal g. Babnik o verandah, begalnicah, žlebičju in najnovejši preureditvi A-Z panja, ni upošteval gornjega navodila.

Da dokažem, kako krivičen more biti tak negativizem, hočem spregovoriti nekoliko natančneje o begalnicah. Uporabljam jih že več let pri vseh svojih panjih in imam o njih najboljše izkušnje.

Begalnica je naprava, ki z njo preženemo pred točenjem čebele iz medišča v plodišče. Zasnovana je na načelu, da se čebele, ki smo jih ločili od matice, ne zadovolje s tem novim položajem, ampak začno nemirno iskati in stikati za izhodi, ki bi jih privedli zopet v njeno bližino.

Kaj rade se v takem primeru združijo celo s tujimi družinami. Čebelarji, ki imajo panje tesno drugega ob drugem, so na jesen, ko ni bilo v satju več zalege, lahko opazovali, kako so čebele trumoma romale v sosednji panj in prosjačile pri sosedah za gostaščino. Tak panj je bil osirotel po nesreči, ali pa mu je čebelar namenoma odvzel matico.

Begalnica je v Ameriki splošno uvedena in spada tamkaj tako rekoč k neizbežni opremi vsakega modernega panja. Uveljavila se je marsikje tudi v Evropi. Dr. Zander pravi, da je »ena izmed najbolj koristnih naprav, ki jo čebelarji še premalo upoštevajo«. Visoko mnenje znanega nemškega strokovnjaka je v ostrem nasprotju z obsodbo g. Babnika.*

Begalnic poznamo več vrst. V glavnem razlikujemo:

1. begalnice na vzmeti,
2. begalnice na zaklopnice,
3. cevaste begalnice.

Begalnice na vzmeti in na zaklopnice so tako urejene, da imajo čebele prosto pot samo v eno smer. Brž ko pasirajo prehod, se za njimi avtomatično zapro in jim s tem preprečijo povratek. Pri prvih dosežemo ta namen s prožnimi peresi, pri drugih pa z visečimi ploščicami, ki padajo, če jih čebele privzdignejo, radi lastne teže v prvotni položaj.

Begalnico na vzmeti vdelamo v desko, lepenko ali pločevino in jo potisnemo med sate medišča in plodišča. Velikost deske se ravna po razsežnosti panja. Pred uporabo moramo sate medišča zložiti na kozico, zamenjati matično rešetko z ločilno desko z begalnico, nato pa sate zopet postaviti nazaj v panj. Delo je nekoliko zamudno, vendar še vedno bolj prijetno kot omežanje in otresanje čebel. Pri panjih, ki jih opravljamo od zgoraj, je ta način mnogo bolj priročen. Satov ni treba prekladati, ker vise na premičnem obodu.

* Op. ured. Med Porterjevo (ameriško) in Kutzschejevo begalnico, ki jo uporabljamo v A-Z panju, je v praktičnem pogledu velikanska razlika, zlasti pri uporabi Porterjeve v ameriških panjih.

Z begalnicami na zaklopnice zapiramo žrela medišč; istočasno vložimo ločilo. Da se izognemo prekladanju satov, je treba matično rešetko izdelati tako, kakor to popisuje g. Žnidaršič v svoji knjigi na str. 41 in 42. Bolje pa je, da nosilcev na sredi ne podlagamo, ker moramo sicer zapirati medišče z dvema pločevinastima pregradama. Malenkostno šibljenje palic, ki nastaja pri polnih satih, ne povzroča nikakih kvarnih motenj.

Cevaste begalnice so tako preproste, da jih lahko vsak količkaj spreten človek sam izdelava. V bistvu so to daljše, na obeh konceh odprte pločevinaste cevke s premerom 8—10 mm. Če pritrdimo cevko vodoravno na žrelo, mora biti na sredi še tretja odprtina za vhod. Lahko pa jo namestimo tudi tako, da zataknejo en njen konec pri žrelu medišča, nasprotnega pa speljemo pred žrelo plodišča. Gornje žrelo ob straneh zamašimo, oziroma pripremo, da je izhod mogoč samo skozi odprtino v cevki. Čebele običajno ne silijo po isti poti nazaj v medišče, ker jim je vhod preozek in neprikladen; razen tega so itak vajene vračati se v panj pri spodnjem žrelu. Kuntsch je pričel vdelavati take cevke med sprednji končnici panja. Ta način je v rabi tudi pri naših panjih.

Eno samo veliko prednost imajo begalnice: Odvzemanje satov za točenje je lahko, prijetno in prav nič zamudno. S čebelami skoraj ne pridemo v stik. Najbolj srdita garda, ki je zasedala medišče, se je prostovoljno izselila, preostala peščica pa je tako preplašena in z zavžitim medom tako preobložena, da niti ne misli na obrambo. Nimam strahu pred čebelnimi želi — skoraj bi rekel, da se mi bolj smili čebela, ki je radi pika zapisana smrti, kakor človek, ki ga je pičila — vendar se vedno rad izognem neprijetnostim, ki jih povzročajo vbrizgani strup. Kako smiselna naprava je begalnica pri posebno bojevitih in divjih družinah, ki se od časa do časa pojavljajo v vsakem čebelnjaku, bo znal preceniti oni, ki jih je moral kdaj uganjati samo s kadihom in škropilom.

Eno samo veliko hibo očitajo begalnicam njeni neprijatelji: Da ne delujejo tako, kot so si zamislili njeni izumitelji, da se število čebel v mediščih z begalnicami prav nič ne zmanjša, ali pa tako malenkostno, da se delo radi vlaganja ločila in eventualnega prekladanja satov še bolj zavleče. »Imamo begalnice, pa jih ne uporabljamo, preizkušali smo jih, pa se niso obnesle,« zatrjujejo prepričevalno, a se najbrž nikdar niso potrudili, da bi dognali, zakaj se niso obnesle, kje je bil vzrok, da niso delovale. Takih vzrokov je več in če le enega prezremo, lahko postane begalnica nepotrebna navlaka.

(Dalje prihodnjič.)

Okraj Krško

Krški okraj (srez) se razprostira vzdolž Save. Severni predel je močno hribovit in pokrit z mešanim gozdom, ki ga je v srezu nekako 478 km². Južni del leži ob reki Krki, ki se leno vije po široki, mestoma močvirni dolini. Daleč na okrog se razprostirajo rodovitna polja, ki se na jesen spremenijo v dišečo poljano, saj je nekako 15 km² polja same dehteče ajde.

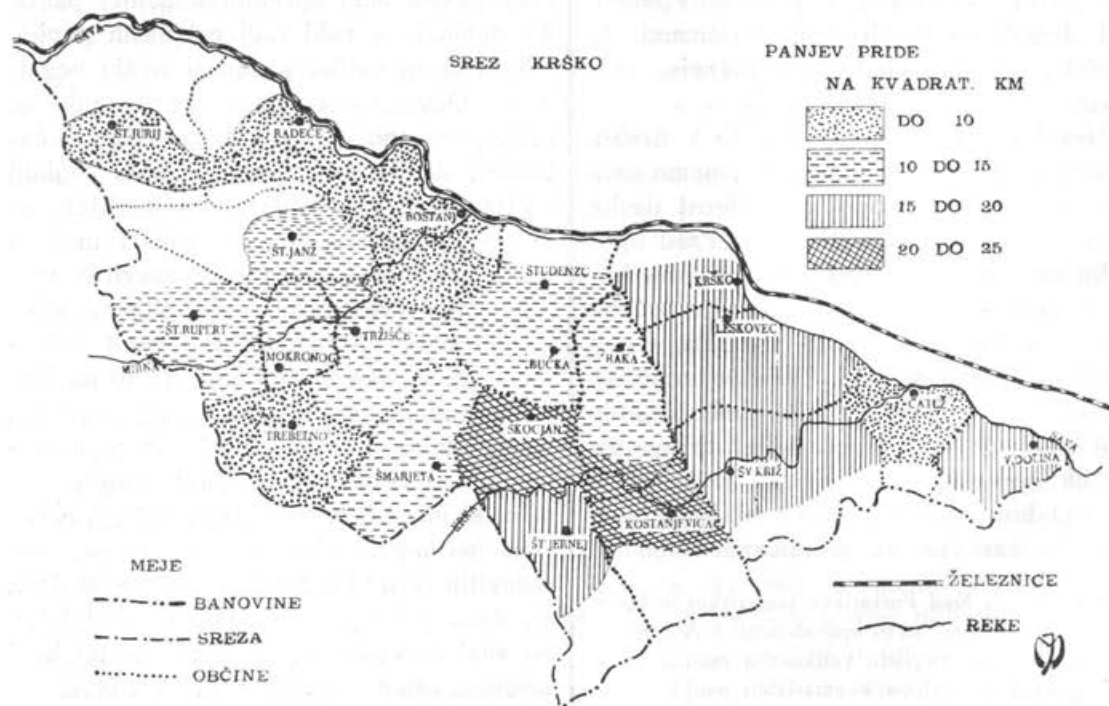
Zaradi tega je od nekdanjega Krško polje priljubljeno pasišče in pravažajo čebelarji v ajdovo pašo od daleč in od blizu na stotine panjev. Domačini radi čebelarijo in ima samo Krško polje okroglo 2780 panjev.

Južni del sreza ima zelo toplo lego in izbornu uspeva vinska trta, ki pokriva nad 30 km² zemlje.

Severni del odgovarja v čebelarstvu pogledu zemljepisnim prilikam. Pašnega polja je malo; tudi je malo razvito čebelarstvo, saj pridejo komaj 4 panji na km² v občini Št. Jurij pod Kumom. Ne mnogo boljši sta občini Boštanj in Radeče s povprečno 6 panji na km².

V vsem srezu je 712 čebelarjev, ki imajo 5472 panjev. Povsod prevladuje kranjič, ki jih je 3730. A-Ž panjev je zastopanih 1572, eksportovcev samo 21, dunajčanov pa 13. Panjev raznih drugih sestavov in oblik pa je še 136. Vseh panjev s preničnim satjem je 1742 in ne dosega niti polovice števila kranjičev.

V srezu so nameščene tri opazovalne postaje: Leskovec, Bučka in Šmarjeta, ki so vse tri na severnem robu Krškega polja. Letošnje leto pa se stori še nujno potrebna postaja v Št. Rupertu.

Izpiti za čebelarške učitelje v Ljubljani

J. V.

Vodstvo našega čebelarškega društva je v zadnjih letih neprestano dobivalo prošnje, da ustanovi neko instanco, kjer bi imeli prosilci priliko pokazati, da obvladajo čebelarško vedo in da so sposobni podajati jo tudi drugim. Čebelarji bi radi delali izpite za čebelarške učitelje.

Društveni odbor se je zavedal, da si naprti novo breme, a se prošnjam ni ustavljal, ker je le pre pogosto že čutil, da manjka društvu predavateljev, in pa ker čebelarji v vsej Jugoslaviji nimajo mesta, ki bi mogel ustreči njihovim stremljenjem. Zato je pozval v začetku letošnje spomladi vse čebelarje, ki hočejo napraviti čebelarški izpit, da se prijavijo društvu. Prijav je bilo 24.

To veliko število je pokazalo, da so želje čebelarjev resne, in zato se je društveni odbor takoj lotil dela. Določil je obseg izpitne snovi, slovstvena dela, ki se ta v njih nahaja, pogoje glede predizobrazbe in ostalo potrebno. Izpitni pravilnik je bil poslan vsem prijavitelcem, ki se jim je obenem naznanil rok prvega izpita, ki naj bi bil sredi septembra l. l. Zaradi raznih zaprek pa so se izpiti zavlekli do srede novembra.

Na podlagi pravilnika se je prijavilo za izpit osem čebelarjev. Od teh sta dva več dni pred izpitom iz opravičljivih vzrokov umaknila svojo prijavo, eden je izostal, ne da bi se opravičil, in pet jih je dne 15. novembra ob 8 zjutraj stopilo pred komisijo, ki se je zbrala v posvetovalnici Kmetijske družbe v Ljubljani.

Komisijo so tvorili gg. prof. J. Verbič, ravnatelj bakteriološkega zavoda dr. L. Hribar, župnik H. Peternel in urednik A. Bukovec. Društveni odbor je prosil tudi bansko upravo, da pošlje v izpitno komisijo svojega zastopnika, ki bi s svojo navzočnostjo kot predsednik dal izpitom slovesnejši značaj, a banska uprava je svojo udeležbo odklonila dotlej, dokler izpitni pravilnik ne odobri pristojno ministrstvo.

Izpitno snov, ki je obsegala vse panoge čebelarstva, si je komisija razdelila sledeče: Prof. J. Verbič je izpraševal o telesnem ustroju in življenju čebel ter o vzreji matic in čebelnih škodljivcev; dr. L. Hribar o čebelnih boleznih; župnik Peternel o oskrbovanju čebel, urednik Bukovec pa o medu, vosku, čebelarški trgovini, o pravi in zgodovini čebelarstva in o čebelarških organizacijah.

Teoretični izpiti so se vršili 15. novembra dopoldne in popoldne, dne 16. novembra pa je vsak kandidat v 15 do 20 minut trajajočem govoru moral dokazati, da zna poljudno predavati. Praktične izpite smo zaradi poznega letnega časa odložili na prihodnjo spomlad.

Potek skušnje je bil gladek; člani komisije so izpraševali, kakor da bi ta posel vršili že leta. Je bilo pač že prej vse dobro pripravljeno. Tako se je med drugim tudi sklenilo, da se bodo za podrobno in skupno oceno zmagljivosti rabil le trije redi: odlično, dobro in nezadostno.

Ni šlo pa vse gladko pri izpraševancih. Na podlagi dosedaj izvršenih izpitov so bili uspehi ocenjeni takole: Komisija je priznala enemu kandidatu red odlično, dvema red dobro, enemu je dovolila ponavljalni izpit spomladi, enega pa je spoznala za nesposobnega. Imena bomo objavili po ugodno prestanih praktičnih izpiti.

Uspehi niso blesteči, a odgovarjajo razmeram. Priglašenci niso mogli dobiti iz društvene knjižnice vseh potrebnih knjig. Te ovire tudi v prihodnje pri velikem številu izposojevalcev ne bo mogoče odstraniti, ker knjižnica ne more razpolagati z več kot nekoliko izvodov vsake učne knjige. Se bo treba prijeti pač splošnega običaja, da ima vsak strokovnjak, torej tudi vsakdo, ki hoče to postati, najvažnejša dela strokovne književnosti doma kot lastnino, da vsak hip lahko iz njih zajema.

Težave pri pripravljanju za izpit je delalo izbiranje za naše razmere najprikladnejše in najvažnejše tvarine iz obširne in povrh še iz tujejezične književnosti. Drugje jo sprejemajo v večdnevnikih tečajih po strokovnjakih predelano in pripravljeno. Tečajev v to svrhu pri nas ni bilo. Društveno vodstvo pa bo skrbelo, da bo v prihodnje tudi tej potrebi ustreglo.

Z izvedbo čebelarških učiteljskih izpitov, ki so bili prvi v Jugoslaviji, je društvo pokazalo, da mu ni nobena naloga pretežka, da doseže svoj smoter.

Pismo začetniku

Dragi Tone! Ko sva bila o Vseh svetih zadnjič skupaj, si me naprosil, da bi Ti od časa do časa kaj pisal in Ti tako v pismu dal ta ali oni nasvet, kako prav streči čebelam, da Ti bodo v veselje in Ti tudi nekaj dobička doprinašale. Jaz sem Ti to z veseljem obljubil; saj me poznaš, kakšen sem, da bi o čebelah najrajši kar naprej govoril. In kakor se

res težko k pisanju pripravim, — če gre za kako čebelarstvo reč, še nekam najlažje primum za pero.

Seveda Ti moram kar v začetku tega svojega pisanja povedati, da se náme in na moje nasvete nikar preveč ne zanašaj, češ zdaj bo pa že šlo. Veš, pismo je le pismo, in če je še tako jedrnato in obširno, Ti ne more dati tega, kar Ti da dobra knjiga. Zato je moj prvi nasvet ta, da si nabaviš dobro čebelarstvo knjigo, na katero se boš mogel s pridom opirati pri vseh svojih opravilih. Jaz bi Ti lahko naštel lepo število vzornih čebelarjev, ki toliko drže na knjigo, da jo pred vsakim važnejšim korakom vzamejo v roke, ko dobro vem, da znajo že davno na pamet do malega vso knjigo. Njihova ukaželjnost pa je vendarle tolika, in to često kljub njihovi sivi starosti, da hočejo vedeti do besede natančno, kaj je kak imeniten čebelar zapisal o tej ali oni čebelarstvu resnici. Mar misliš, da je med slovenskimi čebelarji malo takih, ki bi ne znali na pamet, postavim, tista slavna »znamenja rojev«, kakor jih je bil pred 170. leti ugotovil Anton Janša? Pa se jih niso učili na pamet kar za šport, kakor pravijo danes, temveč praktična potreba jih je prisilila k temu: leto za letom Ti bodo rojile čebele, a vsako leto boš naletel na kakega plemenjaka, ki bi po vsem svojem obnašanju moral zdaj pa zdaj izrojit; a roja ne bo. Nič čudnega torej ne bo, da se boš ob takih in podobnih prilikah redno obračal h knjigi iskat pojasnila in ponovno prečital, recimo, vsa »daljna in bližnja znamenja rojenja«. — Je pa ravno poglavje o rojenju čebel v marsikateri knjigi tako nekaj lepega, da ga ves blažen prebiraš kakor napet roman v dolgih zimskih večerih ob toplo zakurjeni peči in pri tem »sanjaš o pomladi in o krasnem maju«, dočim zunaj tuli vihar in razsaja sneženi metež okoli voglov tvojega čebelnjaka.

Vprašal me boš, katera knjiga bi bila zate najprimernejša. Slovenci kot majhen narod imamo na tem polju razmeroma lepo literaturo, od katere pa bi Ti jaz priporočal predvsem te-le knjige: Antona Janša »Popolni nauk o čebelarstvu«. Dobil jo boš za malo denarja pri Društveni Čebelarni ali pa v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Brez te knjige boš težko shajal. Že kot zaveden Slovenec jo boš hotel imeti; da je pa knjiga res dobra, o tem se boš lahko sam prepričal, ko boš na svojih čebelah preizkušal njene nauke. Sicer se je pa o tej knjigi precej govorilo že v preteklem letu. Tudi v Čebelarju si lahko bral mnogo njene hvale, ki ji v resnici gre. — Ker si pa lani začel z A.-Ž. panjem, bi bilo zelo koristno, da si nabaviš tudi knjigo »Naš panj«.

Res, da imaš že v Janševi knjigi »Dodatek« za A. Ž. panj, a tam je snov le bolj na kratko obdelana. — Opozoriti pa Te hočem še na eno knjigo; gotovo je boš še našel doma na podstrešju, saj ste pri Vas že več let naročeni na mohorjevke. V mislih imam Lakmayerjevega »Umnega čebelarja«. Žal, da je ta knjiga zagledala beli dan v času, ko se Slovenci še niso odločili za enoten panj, kar se ji tudi pozna. Zaradi tega je nekoliko razcepljena in zastarela. Je pač izraz tiste dobe; to je res njena napaka. Ogromna izbira panjskih sestavov in orodja je v tej knjigi kamen spotike za začetnika. Ti pa si se v tem pogledu že odločil; čebelarji v kranjskih in zdaj si se oprijel še A. Ž. panja. Tako je prav. V omenjeni knjigi Te torej nima kaj motiti, in je zato le rad vzemi v roke, zakaj marsikaj boš našel v njej, česar v kaki drugi knjigi ni. Čemu naj bi torej mrtva in zaprašena ležala na deskah?

Zdaj pa k čebelam. Da te letošnja zima skrbi, tarnaš. Razumem, saj mene in še katerega drugega od naše bratovščine tudi. Zmeraj so nas tako učili, da je sladkor kolikor-toliko primerna hrana za zimo. Ne bom rekel, da ne. Ali letos smo namesto v jeseni ropotali z njim po čebelnjakih v novembru in decembru. Tako početje pa prav gotovo ne more roditi dobrega sadu. Mraz je pritiskal, da so se čebele prav radikalno upirale vsakemu pitanju, zaloge pa nobene. Kaj nam je kazalo drugega, ko požirati niso več mogle ne hotele, kot da smo jim ga vlivali tako rekoč kar za vrat. — »Da bi vsaj Svečnice učakale,« goji pobožno željo marsikdo, »potem bom že še poprijel s kako porcijo.«

Tvoji panji tudi nimajo cele zaloge; zima Te je prehitela. To bo zdaj sitna zadeva. Zato Te prav resno svarim, pazi, da Ti kateri za lakoto ne omahne. Takrat sem Ti naročeval, da si vsaj zabeleži, koliko kateri ima. To Ti bo delo da spomlad kolikortoliko olajšalo. Tistim, ki imajo označeno najmanjšo zalogo, boš moral posvečati največjo pažnjo. Upam pa, da si dal vsakemu vsaj kakih 5 kg. To bi nekako za silo zadostovalo do prvega lepega vremena. — Glej, dragi prijatelj, vse te skrbi glede prehrane pa pravih čebelarjev prav nič ne razburjajo, pa naj opleta zima s svojim ropom tudi tja do Velike noči. Če je namreč količkaj ugodna letina se jih otresejo že v jeseni, ko že takrat dajo svojim plemenjakom vso zalogo. Zato skleni kar danes enkrat za vselej, da hočeš tudi ravnati v bodoče po njihovem zgledu, in da se Ti tako kot letos ne sme goditi nikoli več.

Da imej čebele dobro odete, na to Te ne bom obširneje opozarjal; saj Te poznam, da

si v takih stvareh natančen kot malokdo. Želim samo, da tak tudi ostaneš.

Pač pa glej, da bo vladal v Tvojem čebelnjaku res pravi zimski mir, ki je prvi pogoj za blagodejni počitek, kakršnega čebele nujno potrebujejo. Mir je namreč poleg zadostne zaloge in odeje bistveni in najvažnejši činitelj za dobro prezimovanje. Tega Ti ne bom mogel nikoli dovolj dopovedati. Koliko manjša bi bila poraba medu, koliko manj mrtvic na dnu panja koliko manj grize bi bilo vsako zimo v naših čebelnjakih, če bi bil zasiguran mir v njih in okoli njih.

Je pa mir ogrožen od različnih strani. Najprej po čebelarju: zanikaren čebelar bo skušal pozimi popraviti, kar je zanemaril v jeseni, odpiral bo panje, lopotal z vrati itd. — Tudi to ni prav, če nekateri čebelarji uporabljajo svoje prostore čebelnjake kot delavnice. Poleti bi to že šlo, saj je naravnost idilično in romantično ob enem, če si celo »špampet« postaviš v čebelnjak, da tako lahko podnevi in ponoči vasuješ pri svojih ljubicah. Pozimi je to drugače: udarec ali sunek na kakem mestu pretrese ves čebelnjak in povzroča nemir med čebelami. — Pred pticami zavaruješ čebele najuspešneje z vrati, ki jih zasloniš čez vse čebelnjakovo pročelje. Zelo ugodno Ti bo, ko boš imel vse panje na verando; s tem, da jo pozimi pripreš, zadeneš najmanj tri muhe na en udarec: ker pred panjem ni mrtvic, tudi ptice nimajo kaj iskati na njem, — žrelo je zasenčeno pred solnčnimi žarki, ki sicer često na tisoče čebel izvabijo v sneg, — in zabranjen je vstop rovki, ki nam kaj rada napravlja občutno škodo. Za letos imej zoper rovko žrelo priprto kar s primernim zapahom tako da boš pustil svežemu zraku dostop v panj. — Miši, ki na zimo s polja pritiskajo v čebelnjak, polovi. V ta namen imej v zimskem času nastavljene pasti v čebelnjaku. — Tako približno boš vsaj za silo obvaroval svoje ljubljenske pred manjšimi sovražniki; pred najhujšimi, pred tatovi, — česar nas vse skupaj Bog obvaruj! — pa jih boš moral braniti kar s pestjo. Zate bo menda to sredstvo najenostavnejše in najcenejše, ker si, kakor slišim, v tej stroki še vedno kolikortoliko doma. (Se pa tudi čuje, da imata z Micko večkrat tihi teden, ker ji še vedno na vas med fante uhajaš, in še to, da si se med njimi že v nekateri praski odlikoval tudi še sedaj, odkar si ožepnjen; in še ta ali ona imenitna nerodna reč se pripoveduje — o Tebi seveda. Tone, Tone...! Kar prav bo, da se malo bolj poprimeva čebel.)

Da pa tudi sam ne boš po nepotrebnem vznemirjal čebel, bodi vse Tvoje delo pri če-

belah v tem mesecu v glavnem tole: od časa do časa boš iz žrel odstranil mrtvice in ometel sneg, ki ga včasih veter nasuje na brade kar cele kupe. To boš storil zato, da se Ti kak panj ne zaduši. — Kadar boš v skrbeh, kako se tvoje čebele počutijo, pa naredi takole: stopi pred panj, prisloni uho k žrelu in prisluškuj; če ne slišiš ničesar, in je vse, kot bi bilo mrtvo, je to najboljše znamenje — čebele so zadovoljne. Pa ti leže v dušo grenka misel: »Kaj, če je vse mrtvo...?« Da si olajšaj srce, potrkej zmerno in na kratko na panj! — »Žžžžžž...«, to je glas, ki je prišel iz panja kot odgovor na Tvoje trkanje. Prav kakor glas zaspane vojske kralja Matjaža, ki si jo prebudil: najprej srednjemočno šumenje, ki postaja močnejše in močnejše, kakor se pač vojska prebuja. Ko šum doseže svoj višek, se začne pojemanje, ki preide v nič, da sam ne veš kdaj. Tu naj bi se učili pevski zbori, kaj se pravi z glasom naraščati in pojemati! Seveda tako trkanje po panjih čebelam nič ne koristi, Tebi pa vendarle odleže, in to je tudi nekaj. Razume se, da je jakost in zateglost glasu iz panja odvisna od moči čebelne družine, odnosno od kakovosti udarca po panju. Tako n. pr. dobi krepek, hiter in odrezan udarec tudi sebi primeren odgovarjajoč odmev, ki je vedno znak normalnega stanja.

Da ne pozabim nekaj važnega; menda Ti ja ne bo došlo moje pismo prekasno. Stopi no zdajle na sveti večer pred Tremi kralji, — prva dva sveta večera si, žal, že zamudil —, pravim, stopi no ob Marijinem zvonjenju v čebelnjak in poslušaj. Tudi jaz pojdem. Če boš slišal peti matice, mi to takoj sporoči, — je to sila dobro znamenje: obeta se nama bogata, medena letina. Saj vsakemu bi ne šel tega pripovedovat, posebno pa tistim ljubljanskim naprednim čebelarjem ne; smejali bi se mi neverniki. Zato pa tudi je tako. Tebi pa povem, ker sva prijatelja, in ker sem sam poskusil, mi lahko verjameš: tri leta zaporedoma sem hodil vse tri svete večere v čebelnjak poslušat, a slišal nisem nobene matice. Niti najmanjši »kvak« ni hotel odrešiti moje čebelske duše, da sem takoj vedel, koliko je ura bila. S težko slutnjo slabe letine in s povešeno glavo sem stopil iz čebelnjaka pod svetonočno nebo, — in res smo imeli tri leta drugo za drugim tako izborna pašo, da so še danes prazne vse moje kadi.

Pa mi še Ti kaj piši! Za zdaj Te pa prav lepo pozdravljam.

Tvoj prijatelj

France.

V Podgorju, 1. januarja 1935.

Opazovalne postaje

Julij Mayer — Dob pri Domžalah

Letošnji november je bil v prvi polovici vse prej kot zimski mesec. Naklonil nam je mnogo lepih dni, ki smo jih nujno potrebovali, da smo založili panje s sladkorjem, ki bi letos kmalu »zamudil«. Pa tudi čebelice so izkoristile sleherno lepo uro in pridno izletavale. Za čudo so bile letos sitne in nadležne! Venomer so silile v tuje sosedne panje in je bilo vedno pred čebelnjaki mnogo mrtvic. V mnogih krajih so še pridno prinašale obnožino, tako še v dnevih od 17.—19. nov. v Novem mestu, Zakotu in pri Sv. Gregorju. Zanimivo izrednost so doživele pri Šmarjeti na Dolenjskem, kjer so lahko v drugič letos obletavale cvetoče češplje!

V drugi polovici meseca je padlo živo srebro pod ničlo, čebele so se stisnile v zimsko grucho in po čebelnjakih se je naselil zimski mir. Pa niso imele čebele povsod »miru«, vsaj ne v Pribincih pri Črnomlju, kjer so uzmoviči nekemu čebelarju odnesli kar 5 kranjčev.

Z medom je letos poseben križ. Precejšnje povpraševanje je po lepem cvetličnem medu, žal, ga ni nikjer dobiti. Ajdovca so v nekaterih predelih precej pridelali, pa ne gre v denar. Posebno v tem pogledu tožijo prekmurški in štajerski čebelarji. Menda je v Mariboru izšla prepoved, ki prepoveduje domačim okoličanom prodajo medu na trgu. To je zanje hud udarec, ker ga morajo trgovcu oddati za slepo ceno, ko je bila komaj dosežena cena na drobno po 12 Din za lepo blago! Vendar ne prodajajte medu pod ceno, Bož ve, kako bo prihodnje leto s pitancem!

Mesečni pregled za november 1934

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka			Dni je bilo										
		pridobil v			izgubil v			v mese-cu čistih dkg	največ pridobil	naj-višja	naj-nižja	sred-nja me-sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol-jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg						pridobil	po-rabil	dkg	dne	C°									
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	25	30	45	—	100	—	—	+12	-3	+4.7	1	6	—	14	5	11	1
Breg-Križe	483	—	—	—	20	30	30	—	80	—	—	+13	-3	+5.2	1	14	—	13	6	11	4
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	35	20	25	—	80	—	—	+17	-4	+5.2	13	10	—	13	10	7	13
Tacen-Šmarna gora .	314	—	—	—	10	35	30	—	75	—	—	+15	-3	+5.5	18	10	—	12	15	3	4
Barje	289	—	—	—	35	10	30	—	75	—	—	+19	-6	+6	8	8	—	2	14	14	3
Dob	305	—	—	—	25	20	20	—	65	—	—	+20	-6	+4.8	5	8	—	17	8	5	7
Rova	350	—	—	—	35	5	15	—	55	—	—	+17	-4	+6.2	9	12	—	11	5	14	3
Škorno-Novi kloster .	450	—	—	—	10	15	10	—	35	—	—	+16	-3	+6.3	3	3	—	5	25	—	4
Sp. Ložnica-Žalec . .	252	—	—	—	20	10	15	—	45	—	—	+15	-6	+4	8	9	1	8	18	4	20
Leveč-Sl. Bistrica . .	355	—	—	—	50	—	50	—	100	—	—	+15	-5	+3.8	3	9	4	15	10	5	16
Muta	387	—	—	—	20	40	10	—	70	—	—	+16	+3	+4.3	9	8	1	9	16	5	21
Sv. Duh-Selnica . . .	536	—	—	—	30	35	25	—	90	—	—	+12	-3	+3.6	5	5	1	8	14	8	10
Studenci-Maribor . .	265	—	—	—	140	60	30	—	230	—	—	+17	-6	+4.5	10	8	1	6	14	10	14
Podova-Dravsko polje	255	—	—	—	80	20	15	—	115	—	—	+19	-4	+6.2	8	9	2	5	19	6	21
Cezanjevci	182	—	—	—	—	—	180	—	150	—	—	+18	-3	+5.5	7	10	—	6	22	2	20
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	25	25	—	—	50	—	—	+20	-3	+7.2	13	8	—	10	11	9	13
Donačka gora-Rogatec	397	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+20	-4	+6.8	9	12	2	14	12	4	6
Kozje	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+17	-3	+6	7	9	1	9	12	9	11
Leskovec-Krško . . .	186	—	—	—	40	30	40	—	110	—	—	+20	+0	+10	7	10	—	14	9	7	4
Zakot-Brežice	156	—	—	—	5	—	15	—	20	—	—	+17	-4	+5.2	11	7	—	15	13	2	3
Škocjan-Dolenjsko . .	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krka	300	—	—	—	25	15	10	—	50	—	—	+17	-5	+5	3	5	1	15	4	11	13
Mokronog	251	—	—	—	30	35	5	—	70	—	—	+15	-6	+4	11	8	2	13	5	12	26
Cerknica	575	—	—	—	30	20	20	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	—	—	—	25	30	20	—	75	—	—	+10	-5	+3.8	13	9	1	12	6	12	10
Novo mesto	180	—	—	—	50	20	10	—	80	—	—	+21	-5	+6.2	16	6	—	9	9	12	3
Šmarjeta	375	—	—	—	—	20	10	—	30	—	—	+15	+1	+6	10	8	1	5	3	22	10
Valpča vas	280	—	—	—	25	15	20	—	60	—	—	+18	-3	+5.6	7	6	—	11	13	6	12

Vsi panji so A.-Ž. sestava.

Vsem čebelarjem želijo društveni odbor, uredništvo in upravništvo lista prav srečno, zdravo in medeno novo leto. Naj bi novo leto zacelilo rane, ki so jih slabe letine napravile našemu čebelarstvu. Naše vrste pa naj bi se spopolnile z novimi člani.

Predavanja, ki jih žele imeti podružnice, naj javijo glavnemu društvu na posebnem listu z navedbo kraja, časa in predmeta za predavanje. Splošno prosimo, da se za vsako zadevo uporablja poseben list — zadostuje četrtninka pole — in se nam ne pošilja več zadev na istem listu, ker to zelo otežuje poslovanje.

Vabilo. Odbor čebelarskega društva vabi vse čebelarje, da pristopijo v skupno organizacijo. Dosedanje člane prosimo, da ostanejo zvesti še nadalje, neorganizirane pa prosimo, da pristopijo v naše vrste, članarino bodo itak nabrale v prihodnjem letu čebelice same.

Da se razumemo. Prvo številko »Sl. Č.« smo poslali vsem starim naročnikom, ki bodo dobili tudi drugo številko. Nadaljne številke pa bodo prejeli le oni, ki bodo članarino pravčasno plačali. Zaostanek na članarini je že tolik, da je treba brezpogojno zahtevati točne poravnave članarine. Uvažujte, prosimo, naša navodila. Pošljite točne naslove, da ne bo pomote v dostavljanju lista.

Občni zbori podružnic se bodo vršili v velikem številu meseca januarja. Obravnavajte na zborovanjih vsa čebelarska vprašanja, pošljite svoje želje in predloge glavnemu odboru, ki jih bo upošteval in skušal uveljaviti. Izvolite poleg novega odbora tudi delegate za glavni občni zbor.

Prodaja medu med podružnicami. Na seji širšega odbora dne 24. novembra 1934 je bilo sklenjeno, da se bo propagirala prodaja medu med podružnicami. Posebno potrebna bo taka organizacija spomladi, ker se še nič ne ve, kako bo s sladkorjem. Prodajo naj bi organizirale podružnice same brez posredovanja osrednjega društva. Da pa bodo dobile potrebne naslove, **vabimo vse čebelarje, ki imajo med na prodaj, da sporoče glavnemu društvu po dopisnici svoje naslove z navedbo cene in količine medu.** Naslove bo društvo objavilo v »Malih oglasih« v prihodnji in poznejših številkah »Sl. Čebelarja«.

Na ovojnem listu je natisnjena legitimacija za leto 1935. Veljavna je le s podpisom podružničnega predsednika in blagajnika.

Položnice smo priložili vsem naročnikom Sl. Č. Prosimo pa, da člani podružnic plačajo članarino le pri svojih podružnicah, položnice pa naj oddajo prazne podružničnemu blagajniku,

ki jih bo uporabil za pošiljanje članarine. S priloženimi položnicami hoče glavni odbor olajšati plačevanje članarine le tistim, ki so brez podružnic ali pa so od podružnic zelo oddaljeni.

Izvršena predavanja.

G. predsednik prof. Verbič je v preteklem letu imel več predavanj in sicer:

dne 7. januarja 1934 v Kamniku ob udeležbi 24 čebelarjev. Predaval je o Janši in čebelarjenju v A. Ž. panjih;

dne 14. januarja 1934 na Barju, kjer je predaval o preprosti vzreji matic in o načrtu čebelarskega zakona. Navzočnih je bilo 53 čebelarjev;

dne 2. februarja 1934 je predaval na Vrhniki o nose mavosti ob udeležbi 32 čebelarjev;

dne 9. in 10. julija je bil v Ljubljani dvodnevni tečaj o vzreji matic, ki se ga je udeležilo 18 čebelarjev;

dne 30. septembra 1934 je bilo predavanje v Hrastniku o jesenskih delih v čebelnjaku, udeležilo se ga je 30 čebelarjev;

dne 8. decembra 1934 je predaval v Naklem o uredbi za prevažanje čebel v ajdovo pašo. Udeležba 29 čebelarjev.

POROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XLII. seja dne 22. novembra. Odbor je razpravljaval o sladkorju in nje ga razdelitvi. Ponovno je sklenil intervenirati v tovarni zaradi pozne pošiljave dovoljenega sladkorja. Tajnik je poročal o predlogih, ki so jih poslali odboru čebelarji z nekega sestanka. Glede predavanja v Naklem je odbor sklenil, da bo predaval gosp. predsednik. Odbor je razpravljaval tudi o primeru neke občine, ki je zahtevala po 10 Din za vsak v ajdovo pašo postavljen panj. Primerno vlogo je odbor poslal Banski upravi, da prepreči za bodoče slične pojave. Gosp. predsednik je poročal o izpiti za čebelarske učitelje, ki so se vršili 15. in 16. novembra. Poročal je tudi o svojih načrtih in pravilniku, ki ga bo sestavil za prihodnje izpite. Gosp. Znidaršič je naznanil, da namerava gosp. Mihelič zbirati razne znanstvene razprave o čebelarskih vprašanjih, ki naj bi se izdajale. Načrt o tem bo gosp. Mihelič predložil odboru na eni izmed prihodnjih sej.

XLIII. seja širšega odbora dne 24. novembra. Po otvoritvi je imel gosp. predsednik spominski govor o blagopokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Tajnik je prebral zapisnik zadnje seje in poročilo o sklepih, ki jih je izvršil ožji odbor od zadnje seje širšega odbora. Zapisnik in vse sklepe je širši odbor odobril. Širši odbor je bil obveščen o znanstvenem časopisu, ki ga namerava izdajati gosp. Mihelič. Po tajnikovem poročilu je širši odbor sklenil, da se daruje nekaj komadov Janševe brošure za koroške knjižnice.

Blagajnik je poročal o blagajniškem stanju upravnega oddelka ter o nakupu sladkorja za zensko pitanje čebel. Pri tej razpravi so bili nekateri odborniki mnenja, da bi se moral propagirati najprej nakup medu med podružnicami in potem šele oddajati sladkor za pitanje. Mnenja so bila v tem pogledu različna in to predvsem zaradi garancije za zdrav med. Odbor je določil ceno za sladkor na 7.50 Din. Trije odborniki so glasovali proti temu. Sklenjeno je bilo, da se o načinu razdelitve sladkorja obveste vse podružnice in okrožnica objavi tudi v »Slov. Čeb.«. V »Slov. Čeb.« naj se propagira trgovanje z medom med podružnicami, da bodo mogli čebelarji dobiti na ta način dober med za pomladno pitanje čebel.

Gosp. ravnatelj Arko je poročal o delovanju DC. Odbor je razpravljal o načrtu, kako naj bi se zatrla v ptujskem in ljutomerskem okraju gniloba čebelne zalege. Po razpravi je odbor sklenil, da mora ožji odbor storiti vse, kar more, da bo boleznikonec. V ta namen bo najprej priredil poseben tečaj, ki se ga bodo morali udeležiti določeni čebelarji-pregledovalci. V prvih poletnih mesecih se bodo pregledali vsi čebelnjaki v okuženih krajih, najprej v ptujskem ohraju. Če bodo denarna sredstva zadostna, se bo preiskava nadaljevala še v ljutomerskem okraju.

Gosp. predsednik prof. Verbič je poročal o brošuri o čebelnih boleznih, ki bi bila primerna za pouk vsem čebelarjem. Odbor je sklenil, da bo tako brošuro izdal in razdelil kot prilogo »Slov. Čeb.« vsem čebelarjem. Odbor je razpravljal o osvetljenih panjih, ki jih bo društvo za preizkušnjo

naročilo in o uredbi za prevoz čebel v ajdovo pašo ter bo po letos dobljenih izkušnjah predlagal Banski upravi nove predloge. Gosp. predsednik je poročal o vseslovanskem čebelarskem kongresu in razstavi. Odbor je razpravljajl nato še o raznih društvenih zadevah glede slovarja čebelarskih izrazov, glede načrtov za tipične slovenske čebelnjake, tajnik pa je prebral tudi še predloge podružnice v Leskovcu pri Krškem.

XLIV. seja dne 29. novembra. Odbor je razpravljajl o sklepih širšega odbora in njih izvedbe, dalje o sladkorju, o denaturaciji s papriko, glede Jugove knjige in o raznih društvenih zadevah.

XLV. seja dne 6. decembra 1934. Na seji se je obravnavalo glede izvoza medu iz okuženih krajev. Da bi te čebelne bolezni ne raznašali po okuženem medu, bo društvo ukrenilo, da se bo nadzoroval ne samo uvoz in izvoz čebel, temveč tudi izvoz medu iz takih krajev. Tajnik je poročal o odgovoru Saveza Jugoslov. Sokola glede čebelarskih predavanj po sokolskih župah, ki ga je Savez poslal na društveno vlogo. Poročal je o dobavi dveh vagonov sladkorja, ki sta naknadno došla in sta bila denaturirana s pol odstotkom paprike. Sladkor je bil razdeljen članom in podružnicam, ki so ga naročili že za jesen.

Gosp. urednik je poročal o tečaju za kuho voska. Po načrtu gosp. predsednika naj bi se teh tečajev udeležili tudi vsi oni, ki so se prijavili za izpite. Sklenjeno je bilo, da se bo najprej vršil tečaj za čebelarje sploh, meseca februarja pa za prijavitelce k izpitu.

Vesti iz podružnic

† Strgar Franc ml.

Usoda je hotela, da je za večno zatisnil svoje blage oči naš čebelarski tovariš g. Strgar Franc ml., župan v Leskovcu pri Krškem. Vedno vedre volje in vselej tovariški je bil izredno spoštovan ter splošno priljubljen. Bil je človek onega kova, kakršnih današnja doba najbolj potrebuje. Prav zato so si ga moške ene največjih občin v Dravski banovini izvolili za župana. Na trdni kmetiji so že od nekdanj gojil čebele. Vprav mladi gospodar je pa mesto zastarelih kranjčev uvedel A. Ž. panje, ki so se lepo obnesli. Nepozabnega tovariša, ki je komaj 35 let star moral končati svoje plodovito delo, je spremilo na njegovi zadnji poti toliko prebivalstva, da je bil pogreb naravnost ganljiv. Množica je vedela, da je z njim izgubila moža, ki v vsem svojem življenju ni nikomur napravil nič zlega in je bil vzor delovnega očeta, moža-poštenjaka! Bodi mu med čebelarji ohranjen časten spomin! Bi.

† **Vinko Voglar.** Dne 5. decembra je od kapi zadet umrl naš tovariš g. Vinko Voglar, posestnik v Selcah. Bil je že dalj časa čebelar, po svojem značaju pa miren in blag. V zadnjih letih se je pričel baviti z umnim čebelarjenjem v A.-Ž. panjih. Blag mu spomin!

Ljubljanska podružnica. Prva seja novega podružničnega odbora bo v torek 8. januarja ob 8 pri »Nacetu« na Šmartinski cesti v Ljubljani. Odbor vabi na ta sestanek in prihodnje take sestanke vse zlasti mlajše čebelarje, ki se zanimajo za podružnično delo in za resne pa tudi šaljive čebelarske razgovore. — Odbor.

Čebelarjem iz Ljubljane in okolice! Odbor podružnice za Ljubljano in okolico opozarja vse do-

sedanje in nove člane, ki bi želeli posluževati se podružničnih naprav in ugodnosti, da plačajo članarino za leto 1935 le pri podružnici.

Kdor plača ali nakaže članarino naravnost Čebelarskemu društvu za Slovenijo v Ljubljani, ta kaže, da mu ni mar za podružnico in more biti v svojih pravicah prikrajšan ali jih more doseči le po ovinkih. Plačajte članarino torej le po podružnici in sicer blagajniku pri redni mesečni odborovi seji ali pa po položnici poštno hranilnice in na ime: Čebelarsko društvo za Slovenijo, Podružnica za Ljubljano in okolico v Ljubljani. — Odbor.

Podružnica Šmartno ob Dreti. Čas je, da se tudi mi javimo ter povemo, da še živimo. Podružnica je bila ustanovljena lansko leto in nas je 14 članov. Upamo, da nas bo letos več, saj imamo vsi veselje do čebelarstva. Samo letina nas je malo preveč poplašila, ker se je tako slabo obnesla. Krivo je bilo deževje in sploh slabo vreme. Zato moramo že drugo leto preživljati te naše živalce s sladkorjem. Pa še tega ne dobimo v zadostni meri, dasi ga tako nujno rabimo, da ohranimo te male živalce pri življenju čez zimo. Torej slogo — ker v slogi je moč!

Podružnica Slovenjgradec. Radi ukinitve prodaje čebelarskih potrebščin v Slovenjgradcu, obveščamo člane, da bo podružnica odslej naprej naročala potrebščine za svoje člane le po potrebi (mesečno enkrat) od Društvene čebelarne v Ljubljani.

Člani naj svoje potrebščine naročajo pri podružnici pravočasno, da bo ta radi manjših prevoznih stroškov naročila za vse člane skupno potrebno blago.

Občni zbori podružnic.

Podružnica Slovenjgradec redni občni zbor se bo vršil v nedeljo 6. januarja 1935 ob 10 dop. v posebni sobi gostilne Eichholzer v Slovenjgradcu z običajnim dnevnim redom. Člani, udeležba je dolžnost, prijatelji, znanci sladko vabljeni.

Kamniška podružnica bo imela občni zbor v nedeljo, dne 13. januarja, ob 10 dopoldne v gostilni »Cerer« v Kamniku z običajnim dnevnim redom in predavanjem. Od 9. ure naprej bomo pobirali članarino in podpisovali članske izkaznice, da ostane več časa za predavanje. Člani, kakor tudi čebelarji nečlani vljudno vabljeni. — Odbor.

Podružnica Laze pri Planini bo imela redni občni zbor dne 6. januarja, na dan sv. Treh kraljev, ob pol 14. uri v gostilni Fatur (Leskovcu) z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so k zborovanju vsi čebelarji. Na občnem zboru se bo pobirala tudi članarina.

Podružnica Šmartno ob Dreti vabi vse čebelarje svojega okrožja k rednemu občnemu zboru, ki bo dne 13. januarja ob 14 pri g. Martinu Remicu v Šmartnem ob Dreti. Zaradi važnega dnevnega reda prosi podružnica, da se udeleže zborovanja vsi člani in nečlani.

Podružnica v Sodražici bo zborovala dne 20. januarja ob pol 15. uri v narodni šoli v Sodražici. Dnevni red obsega običajne točke, poleg tega pa tudi važne zadeve glede napredka čebelarstva in čebelarstva razstave. Vabimo in prosimo, da se občnega zborovanja udeležijo vsi čebelarji, člani in nečlani in da prinesejo s seboj tudi članarino.

Čebelarška podružnica Ptuj, Breg in okolica bo imela redni občni zbor dne 6. januarja t. l. v kavarni Podgoršek na Bregu ob pol 10 dopoldne. Poleg običajnih točk občnega zbora se bo razpravljalo tudi o zatiranju čebelnih boleznih in o morebitni ustanovitvi odbora za oceno medu. Dolžnost vseh članov in nečlanov je, da se zborovanja zanesljivo udeležijo.

Podružnica v Mežici vabi vse svoje člane in nečlane na redni občni zbor, ki bo dne 20. januarja t. l. ob 9 dopoldne v gostilni g. Stoparja v Mežici. Dnevni red je običajen. Čebelarji, udeležite se zborovanja polnoštevilno in pripeljite s seboj tudi nečlane. Ne pozabite na članarino.

Podružnica za Slov. Bistriški okraj vabi vse čebelarje svojega okraja na redni občni zbor, ki bo dne 13. januarja t. l. po rani maši ob 8 v šoli na Črešnjevcu. Dnevni red je običajen. Takoj po občnem zboru bo predavanje o spoznavanju in zatiranju kužnih čebelnih boleznih. Udeležite se zborovanja in podprite podružnico, ki deluje za napredek čebelarstva.

Podružnica v Velenju bo imela občni zbor dne 6. januarja t. l. (na Kraljevo) ob 9 dopoldne v velenjski šoli. Udeležba je strogo obvezna. Vršila se bo tudi žalna komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zadiniteljem.

Mariborska podružnica bo zborovala dne 6. januarja ob pol 10 na III. deški narodni šoli v Mariboru, Ruška cesta, z običajnim dnevnim redom. Pripeljite k občnemu zboru s seboj tudi neorganizirane čebelarje in povejte jim, da je samo v organizaciji moč.

Podružnica v Breznici, v Janševem rojstnem kraju, bo imela občni zbor dne 6. januarja t. l. ob 11. uri dopoldne v novi šoli z običajnim dnevnim redom. Čebelarji — čuvarji Janševe domače zemlje, udeležite se zborovanja polnoštevilno.

Podružnica Tacen vabi vse člane in tudi nečlane na svoj letni občni zbor, ki bo 6. januarja pri g. Ivanu Snoju v Tacnu ob 2 popoldne. Člani udeležite se občnega zbora, ker v tem letu obhajamo tudi 15 letnico obstoja podružnice.

Podružnica Skaručna bo imela občni zbor dne 10. januarja ob 5 popoldne pri predsedniku.

Letina je bila zelo slaba za čebelarje, sedaj morajo kupovati med za spomladansko pitanje, če ne bo katastrofa.

Podružnica Rače-Podova bo imela svoj redni občni zbor na praznik sv. Treh kraljev ob 2 popoldne pri Žagavcu v Brezolah. Dnevni red običajen. Pripeljite s seboj tudi nečlane; čim več nas bo, tem boljše nam bo.

Podružnica za Poljansko dolino bo imela občni zbor dne 13. januarja v osnovni šoli v Poljanah, takoj po jutranji maši ob polosmih. Vabimo vse čebelarje!

Podružnica Novo mesto bo imela dne 6. januarja ob 9 na Grmu v prostorih Kmetijske šole svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika lanskega občnega zbora; 2. poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in revizorjev; 3. poročilo upravnika »Društvene čebelarne«; 4. društveni oz. podružnični čebeljak in plemenilna postaja; 5. slučajnosti.

Člane vljudno vabimo, da se občnega zbora gotovo udeležijo, ker se bodo obravnavale zelo važne zadeve.

Vsi oni člani, ki žele sladkor za pitanje, naj se nemudoma oglase pri g. Jenku v Kandiji, dokler je kaj zaloge.

Tudi naj vsi člani do obč. zbora sporoče, koliko voska ima kdo za satnice, odnosno za prodajo, da bomo mogli vse do termina urediti.

Podružnica na Muti bo imela svoj I. redni letni občni zbor dne 6. januarja ob pol 9 v šoli na Muti. Čebelarji člani, udeležite se polnoštevilno tega občnega zbora; stremimo za složno pospeševanje razmaha našega krajevno-okoliškega čebelarstva!

Podružnica Zagorje bo imela občni zbor v nedeljo, dne 13. januarja, ob 2 popoldne pri gospodu Ašiču na Lokah. — Dnevni red običajen. — Vabi odbor!

Podružnica Rogatec z okolico bo imela občni zbor v nedeljo, dne 6. januarja, ob 1 popoldne pri članu g. Filipiču v Žetalah. Dnevni red je običajen! Obenem bo Janševa proslava. Člani, udeležite se zbora polnoštevilno, pripeljite tudi nečlane in ne pozabite na članarino! — Predsednik.

Podružnica na Barju bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 6. januarja, ob 3 popoldne v šoli na Barju. Dnevni red poleg poročil in volitev novega odbora bo pa tudi predavanje o obnovi in zamenjavi matic. Predaval bo g. upravitelj Grčar. Odbor vabi vse člane in tudi nečlane-čebelarje, da se zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Podružnica Št. Ilj pod Turjakom bo imela letni občni zbor dne 6. januarja ob 14 pri Sv. Florijanu v gostilni g. Jazbeca. Člani, odzovite se vsi, da boste natanko poučeni o delovanju podružnice v preteklosti ter si obenem skupno napravimo načrt za prihodnost. Naročnino za prihodnje leto prinesite seboj!

Podružnica za Ormož in okolico bo imela svoj redni občni zbor na dan sv. Treh kraljev dne 6. januarja ob 8 pri tov. Hrziču v Mihovcih pri Veliki Nedelji. Mnogobrojne udeležbe pričakuje odbor.

Podružnica v Leskovcu pri Krškem bo imela redni občni zbor na dan sv. Treh kraljev, 6. januarja, ob 10 dopoldne v prostorih osnovne šole. Eno

uro pred občnim zborom bo istotam odborova seja. Poleg običajnih točk so na dnevnem redu še plačevanje članarine, sladkor, obračun za letne čebelnjake, uspehi pri gojenju rastline vitex, določitev odstotka posevkov, uredba o prevajanju na ajdovo pašo, kontrola medu ter razširjenje podružnice. — Tajnik.

Občni zbor čebelarstva podružnice Dovje Mojstrana za Gornjo Savsko dolino se bo vršil 13. ja-

nuarja 1935 ob 14 in pol pri ge. predsednici Deričevi v Mojstrani.

Čebelarstva podružnica v Mozirju bo imela redni občni zbor dne 13. januarja po jutranji maši v cerkveni hiši. Čebelarji pozdrav! Lekše, tajnik.

Podružnica v Trbovljah bo imela dne 6. januarja 1935 ob 9 redni občni zbor na deški osnovni šoli v Trbovljah. Vabimo vse člane, da se zborovanja udeležijo v velikem številu.

Drobiž

Kako čebele iščejo stanovanja. Ob rojevine se usedajo roji navadno v bližini čebelnjaka na razno drevje. Ako jih pravočasno ne ogrebemo, nad dostikrat že čez nekoliko ur popihajo. To se rado zgodi ob vročih soparnih dneh. Posebno radi uhajajo drugci in tretjevci. Pravijo, da odpošlje panj še pred rojem nekaj čebel, da bi poiskale novo primerno bivališče.

Zanimivo opazovanje mi poroča prijatelj Grabnar. Ob lanskim rojevini se mu je pripravljala močan Ažič na rojenje. Pa je opazil, da so nekatere čebele iz tega panja letele v smeri še ne dograjenega gospodarskega poslopja. Zbodlo ga je to v oči, ker so druge letale v povsem drugi smeri. Zasledoval je ta polet in se mu je nudil zanimiv pojav. Čebele so letale na omenjeno gospodarsko poslopje, kjer je bila na severni strani v višini nekoliko metrov majhna reža, prav podobna žrelu panja. Reža je vodila v prostor med stropom in gornjim podom. Skozi njo so prihajale in odhajale čebele, si ogledovale novo bivališče in se vračale v čebelnjak. Proti večeru so odletele vse in je bilo okrog razpoke vse v miru. Drugo dopoldne je panj v resnici rojil in kot navadno sedel na bližnje drevo. Hotel je ugotoviti, kam bodo odletele, zato jih ni ogrebel. Res se je roj kmalu dvignil, nekaj časa krožil po vrtu, nato pa jo ubral naravnost na severno stran tistega gospodarskega poslopja in se skozi režo sprašil v novi dom, ki so si ga čebele že prejšnji dan izbrale. I. M.

O malih, srednjih in velikih čebelarjih še nekaj. V lanskim 2. številki našega lista je zapisano, da more do 100 panjev velike mere čebelar sam opraviti poleg svoje službe. Opozarjam na članek g. Peternela v 11. številki letnika 1925, stran 165, in članek istega pisca v 11. številki letnika 1928, kjer trdi, da je to nemogoče. Na vsak način bi bilo pri nas treba meje med temi pojmi potegniti nižje. Med srednjega čebelarja in velečebelarja bi bilo postaviti še velikega čebelarja, ki ni velečebelar in ima kakih 60 do 100 panjev. Velečebelarji so takšni, ki se obrtoma bavijo s čebelami, veliki čebelarji pa spadajo še med one, ki jim je čebelarstvo postranski posel, vendar imajo velik obrat. V naših prilikah res ne mo-

remo čebelarja z 90 panji n. pr. šteti med srednje čebelarje. Puš.

Kot pisec članka »Čebelarstvo in naš kmet« pripominjam na opazko v Drobižu 2. številke lanskega »Čebelarja«, da je bil sestavek namenjen za predavanje na Grosupljem, kar je bilo v začetku članka navedeno, pa je uredništvo pripombo izpustilo. (Op. uredništva: Ker je bila res nepotrebna!) Imel sem res v mislih predvsem Dolenjsko in Belo krajino. Zanimivo bi pa bilo zbrati statistične podatke iz vse Slovenije. Morda bi pri štetju panjev in primerjanju (en moderen panj za dva mala) našli, da jih nimajo drugi stanovi kaj prida manj kot zares kmečki ljudje, kakor sem pojem kmeta jaz opredelil. In vendar je pri nas 70% prebivalstva kmetiškega stanu! Ne dvomim, da je bilo včasih to razmerje za kmeta ugodnejše. Z ozirom na to moj sestavek ne bi preveč pretiraval, tudi če bi jemal vso Slovenijo v obzir. Puš.

O raznih činiteljih. Lanska preskrba sladkorja za jesensko pitanje nam je v marsičem odprla oči. Prepričali smo se zlasti, da se ob čebelarji nesreči ne smemo preveč zanašati na razne činitelje, marveč le bolj sami nase. Je že tako na svetu: tistega, ki prihaja s prošnjo za pomoč, se ljudje nič kaj ne razvesele. Če smo končno nekaj sladkorja vendarle dobili, je to zasluga našega delavnega društva in nekaterih prijateljev, ki jih imamo v uradih in med posameznimi odličnimi osebami.

Veliko vlogo pri sladkorni akciji so pa igrali razni činitelji, merodajni in nemerodajni. O njih bi se dalo napisati marsikaj, pa ne vem, ali bi jim bilo vse všeč, zlasti ako bi smeli govoriti kar od srca. Ti činitelji so včasih jako natančni ter berejo med vrsticami celo reči, ki nanje nihče ni mislil. Znajo pa biti hudi in zamerljivi, ako jim poveš, da kaj ni v redu.

Najljubši so nam tisti činitelji, ki nanje lahko zabavljamo po mili volji in brez oddiha. Posebno priljubljena sta nam — naše društvo in pa lansko vreme. Temu kar lahko očitamo, ne da bi zagrešili kake klevete ali »oskrumbe« njegovega žalostnega spomina, da se je lani neverjetno grdo obnašalo in nam pokvarilo vse lepe račune.

Našemu najmerodajnejšemu činitelju, društvu, pač ne moremo in ne smemo kaj očitati. Društveni tajnik si je za sladkor obrabil prste in zbrusil vse prste. O neverjetnem križevem potu, ki ga je pri letu prehodil, se večini čebelarjev niti ne sanja. Seje, vloge, prošnje, brzojavke, telefonski razgovori, intervencije, razgovori s čebelarji, časopisne beležke, statistične tabele in zopet seje, vloge itd. brez konca in kraja.

Če ni društvo doseglo vsega, kaj je bilo treba, se imamo morda, rečem še enkrat, morda zahvaliti nevidnim in prav za prav tudi nemerodajnim činiteljem, ki so hoteli izrabiti našo čebelarstvo revščino za to, da speljejo vodo na svoj mlin. Njih delovanje pa ni bilo očitno, marveč lepo prikrito. Ti činitelji so operirali z geslom: »Nobenega sladkorja, dokler imamo tu doli dovolj medu.«

Važen činitelj je bil tudi znani in priznani šimeljček. Srečali smo ga povsod, kamorkoli smo krenili, celo tam, kjer smo se ga najmanj nadejali. Izkazal se je kot najučinkovitejša coklja. Njegov pohlep po popisnem papirju je presegal vse meje. V počasnosti pa je dosegel naravnost rekorde. Bolj ko smo mu dopovedovali, kako slabo se godi čebelicam in mu prigovarjali, naj bo bolj živahen in podjeten, bolj je nagajal. Pa kaj bi siroti zamerali! Zgaran, potogromast, slep in gluhi — kako naj bo tako revše živahno, a? Le natreši mu paprike, ljute paprike! Boš videl, koliko bo zalegla. O, ti ljubi in dragi naš šimeljček!

Za znamenitega činitelja se je izkazal tudi čas, ali vreme, kakor mu pravimo po jugoslovansko. Imamo ga toliko, da bi ga lahko izvažali. Mesec bi pri nas moral trajati najmanj 90 dni (ob istih plačah, seveda). Kadar so čebele potrebne sladkorja za zimo, ni treba, da bi ga jim pokladali že 15. ali 25. oktobra. Lahko ga jim daš 80. ali 91. oktobra ali pa 60. novembra. Zakaj se vendar našim čebelarjem tako mudi! Moja mati mi je večkrat rekla: »Le počakaj, še daleč boš prišel!« No!!

Le kaj imajo slovenski čebelarji toliko opravka s pitanjem čebel! Statistično je dokazano, da je v dravski banovini največ panjev s premičnim satjem, tedaj tudi — največ medu. Tako stoji zapisano v nekem strokovnem časopisu, pa konec besedi. Kar je res, je res.

Pravilnik o pobijanju in zatiranju kužnih bolezni čebel. Kmetijski minister je v sporazumu z ministrom za notranje zadeve predpisal pravilnik o pobijanju in zatiranju nalezljivih bolezni čebel. Po tem pravilniku mora vsakdo prijaviti veterinarskim oblastem določene čebelne bolezni, kot n. pr. nosematoso,

akaroso, gnilobo in kugo čebelje zalege. Zdravljenje se bo vršilo kot pri drugih nalezljivih boleznih na državne stroške.

Pravilnik podrobno opisuje ukrepe, katere bodo morali napraviti veterinarji, čebelarji strokovnjaki in predsedniki občin. Kdor ne bi prijavil teh kužnih bolezni, ali pa se ne bi ravnal po predpisanih ukrepih, bo kaznovan z globo do 900 Din ali 30 dni zapora.

Poleg pravilnika je kmetijsko ministrstvo objavilo tudi navodila za spoznavanje in o vzrokih kužnih čebelnih bolezni, nadalje navodila za zatiranje in zbiranje snovi za bakteriološko preiskovanje bolezni. V zvezi s tem pravilnikom in navodili je kmetijsko ministrstvo odredilo, da si vse državne bakteriološke ustanove nabavijo vse potrebne predmete za preiskovanje čebelnih kužnih bolezni.

Čebelarji dravske banovine pozdravljamo pravilnik še s posebno radostjo. Izpolnila se nam je velika želja, ki smo se zanjo borili dolgo let in smo končno vendarle dočakali njeno uresničenje.

Pravilnik prihaja v času največje sile. Ravno na nedavni seji širšega društvenega odbora smo storili zelo važne sklepe zaradi zatiranja kužne gnilobe zalege v ptujskem, ljutomerskem in murskosoboškem okraju. Odbor je votiral v ta namen tudi znatna sredstva in s tem ustvaril čvrsto podlago za uspeh akcije. Velike preglavice pa so nam napravljala razna vprašanja, ki so v tesni zvezi z zatiranjem, zlasti odškodnina za uničene panje. Z novim pravilnikom utegnejo pasti vse te ovire in težave ter bo mogoče akcijo izvesti tako, da bo učinek temeljit. Potem bo moglo čebelarstvo v najrodovitnejših delih naše ožje domovine napovedovati v veselje nas vseh.

Iskrena hvala vsem, ki so pri pravilniku sodelovali in izvojevali njegovo uveljavljenje!

Še eno znamenje pred rojenjem. Gosp. Fr. Košak z Grosuplčega me je opozoril na znamenje pred rojenjem, ki ga ne omenja nobena čebelarstva knjiga kolikor jih poznam in ga ni poznal niti Anton Janša, dasi je napisal doslej najpopolnejšo »Razpravo o rojenju«.

Pri gosp. Košaku čebelarji že 41. leto čebelar Janez Grum. Ta mi je nedavno natančno razložil, kako je s tem znamenjem.

Na dan rojenja začnejo čebele zjutraj od šeste dalje na poseben način »peti«. Ako nastavimo uho na zadnjo končnico in nekoliko potrpiamo, slišimo od časa do časa iz panja zategnjen glas »ciik« ali »ciziik«. Od začetka se slišijo ti glasovi v presledkih približno petih minut, potem pa vedno pogosteje, čim bolj se bliža čas rojenja. Glas je tako značilen in razločen, da ga ni mogoče preslišati ali zamenjati z drugimi glasovi čebel

(»trrrr« in škrabljanjem). V začetku pojejo le posamezne čebele, morda samo eno, potem jih pa cizika čimdalj več.

Pojejo samo na dan rojenja, takrat pa zanesljivo vsi panji brez izjeme. Posebnost so panji, ki zapojejo šele okoli enajste dopoldne. Ti rojijo šele prihodnji dan, prav zgodaj.

Gruma je opozoril na to znamenje čebelar Rebolj, po dom. Gašperček iz Zg. Slivnice pri Grosupljem. Ta je dočakal starost 86 let in je umrl pri hčeri na Perovem.

Tudi gosp. Fr. Rojini to znamenje ni tuje. Opozorila sta nanj rajnka čebelarja Jozelj in Peterkulc iz Zg. Šiške. To znamenje je bilo pri starih čebelarjih splošno znano, pravi gospod Rojina. Ta je na svoje oči opazoval čebele pevke pri odprti končnici panja. Posamezna se je prerila skozi na roj sedeče čebele, zacizikala po večkrat, nekaj časa bežala po čebelah in izgínila zopet med nje. Gosp. Rojina potrjuje vse navedbe čebelarja Gruma.

Pri Košakovih so mi pravili, da so navadno panje poslušali, ali že cizikajo, oziroma cvilijo, kakor je že omenjeni Peterkulc imenoval to oglašanje. Niti en roj jim ni ušel na vejo, tako zanesljivo je to znamenje.

Carina na med v Italiji je bila na podlagi zakona z dne 5. februarja 1934 povišana od 110 L na 300 L za 100 kg. Poleg tega je plačati še običajne pristojbine in pribitke.

Ocena Rovirovega panja. Pred dvema leti je »Slov. Čebelar« poročal, da je Španec Rovira iznašel nov panj, oziroma novo napravo za pobiranje medu iz panjev. Porinil je posebne nože od zgoraj v medeno satje tik ob satnici, pa se je začel med sam od sebe izcejati in odtekat v posebna koritca, odtod pa iz panja.

Že takrat smo močno dvomili o praktičnosti tega izuma. Predlanskem sta pa Carlos Velos in de la Escatera preizkušala ta panj na poskusnem vrtu madridskega naravoslovnega muzeja. Pokazalo se je, da je izum nepopoln in uredba panja neprimerna. Med odteče iz satja šele tekem desetih ur. V panju mora biti za to dovolj toplote. Razburjene čebele planejo nad odtočne žlebičke in odnašajo med v gnezdo in v spodrezane celice, ki so jih v naglici napravili. Noži prerežejo le mlado satje, starejše pa le s težavo. Panji morajo biti opremljeni z brezhibnimi sati, kar se pa le težko doseže. Čebele takoj opazijo, da so celice spodrezane. Zato pokrovce naglo odkrivajo in popravljajo škodo, ki so jo napravili noži pri rezanju.

Rovira je na te ugotovitve odgovoril, toda kaj malo prepričevalno, da bi mogel pomisleke proti tem panjem pregnati.

(Bienen-Vater.)

Cena ajdovega medu pada zaradi divje konkurence. Domačega cvetličnega medu primanjkuje povsod, in ga večje partije sploh ni mogoče dobiti. Zato se v dnevnih časopisih oglašča konkurenca iz vzhodnih krajev naše domovine, ki ponuja cvetlični med po neverjetno nizkih cenah.

Vse kaže, da se naše čebelarstvo bliža zelo, zelo kritičnim časom. Letine so slabe, stroški za čebele veliki, pa še za tisto malenkost medu, ki ga pridelamo, ni kupcev. Le kdor razmeče med za slepo ceno, se ga tako rekoč znebi. Spomladi bo cena ajdovcu brez dvoma boljša, ker bodo zaloge skopnele in ga bodo čebelarji rabili za pitanje.

Kakršne so cene in razmere na trgu sedaj, res ne obeta kaj prida. Mestni ljudje nimajo več denarja za med. To zelo občutijo celo tisti čebelarji, ki so svoje fino blago doslej še kolikor toliko ugodno prodali. Letos pa ni kupcev od nikoder in vse toži, da blago ne gre pa ne gre v denar.

Ni mi do tega, da bi čebelarje begal in jih napravljaj malodušne. Zdi se mi pa prav, da jih opozorim na težave, ki utegnejo nastati. Včasih smo se dobre letine veselili, lahko se pa pripeti, da nas bo obilica medenega blagoslova spravila v prav težko situacijo, ki bo marsikomu vzela veselje do čebelarjenja. Pridetih pa bodo v prvi vrsti tisti, ki čebele mnogo prevažajo in imajo z njimi velike stroške. Ti utegnejo krizo najbolj občutiti, kajti stroški čebelarskega obrata bodo ostali nezmanjšani, cena medu pa utegne pasti še bolj. — Še tega nam je treba!

Listnica uredništva. Vse cenjene sodelavce, ki so nam poslali gradivo za Slov. Čebelarja, pa še ni bilo objavljeno, prosimo za zamero. Gradiva (teoretične vsebine) je za več številki in ostaja od meseca do meseca. Nekateri članki so stavljeni že leto dni in še več, pa ne pridejo na vrsto zaradi pomanjkanja prostora. Izjeme ne delajo tudi članki urednika (n. pr. O žrelu zgoraj, Panjske končnice), ki so že davno stavljeni. Uredništvo mora pač skrbeti, da je v vsaki številki kaj raznovrstnega gradiva. Polagoma priobčimo vse.

Usem naprednim čebelarjem!

Na svoji zadnji letošnji seji je ožji odbor Slovenskega čebelarskega društva sklenil izdajati, če se priglasí dovolj naročnikov, poleg Slovenskega čebelarja še znanstveno čebelarsko prilogo. Priloga bi izhajala vsak drugi mesec (počeniši s februarjem t. l.) na 16 straneh (letno 96 strani). Letna naročnina bi bila 10 Din. V primeru, da se bo na znanstveno čebel. prilogo naročilo več naročnikov kakor je predvideno, se bo letna naročnina še znižala.

To svojo zamisel utemeljujemo takole:

Slovenski čebelar je že z ozirom na dokaj majhen obseg, kakor tudi po ciljih, ki jih zasleduje, večji del le praktično poučen list. Njegov namen je poučevati začetnike in sploh vzgajati praktične čebelarje po preizkušenih načelih in metodah. Vsaka zahteva, da bi zapustil ta pravec, bi le škodovala njegovi važni mislji, ki jo tako koristno in uspešno vrši že nad 35 let.

Vsak, kdor le malo pomisli, mora to priznati. Uvideti pa mora tudi vsak, da gre današnja čebelarska znanost in napredek z neverjetno naglavo mimo nas, ne da bi se tega zavedali, ne da bi to opazili. Mi vozimo po kolesnicah kakor smo vozili pred leti in nam niti na misel ne pride, da bi bilo treba cesto zboljšati, voz popraviti. Z drugimi besedami se to pravi: današnjemu čebelarju je poleg praktičnih nasvetov treba še nekaj več, treba mu je trdnejše in globlje čebelarske izobrazbe, podrobno poznanje čebelnega življenja, dobrega in širokega razgleda po vsem čebelarskem svetu, njegovem napredku, iznajdbah in novostih — skratka, danes ni dovolj, da vemo, kako naj čebelarimo, vedeti je treba tudi z a k a j je treba tako čebelariti in ne drugače.

Do teh prvotnih vzrokov pa se ne more dokopati vsak posameznik, bodisi da nima časa bodisi da mu manjka potrebne predizobrazbe. S takim podrobnim študijem se bavijo le nalašč za to izobraženi ljudje, znanstveniki i. dr. Tem ljudem hočemo dati s svojo znanstveno čebelarsko prilogo možnost, da sporoče te svoje čebelarske skušnje, znanstvene izsledke na čebel. polju vsem, ki jim je mar napredek našega čebelarstva, ki hočejo sami napredovati. Služil pa bo ta znanstveni list tudi vzgoji našega naraščaja, ki naj nekoč postane sam učitelj in raziskovalec. Mi nimamo bogatih čebelarskih knjižnic, ne znanstvenih čebelarskih zavodov, tudi si ne moremo posamezniki kupovati vseh čebel. knjig, ki izhajajo vsak dan v vseh mogočih jezikih. Prav zato nam je toliko bolj potrebna taka čebelarska priloga, ki nas bo z vsem tem seznanjala, reševala za nas važne čebelarske probleme itd. Kdor ne napreduje, ta nazaduje, pravi pregovor. Menda ni nikogar med nami, ki si ne želi napredka. Tak napredek pa je tudi cilj naše znanstvene čebelarske priloge.

Tako nekako smo si zamislili vso stvar. Povabili smo k sodelovanju naše najboljše znanstvenike, povabili bomo še tudi druge in obljubili so nam že mnogi svojo pomoč. Na Vas, dragi čebelarji, pa je zdaj, ali hočete tudi Vi podpreti ta naš načrt ali ne. Vemo, da je danes težko za denar, a vemo tudi, da nam ne bo nihče pomagal, če si ne bomo sami. Zato pa podprimo našo stvar, čim več nas bo, tem lažje bomo nosili breme. Vsak, ki hoče dobro sebi in bližnjemu, mora pozdraviti našo zamisel. Prosimo Vas torej ponovno, da nam po dopisnici sporočite, ali bi bili pripravljene naročiti se na znanstveno čebel. prilogo, če bo začela izhajati. Ne izgovarjajte se, češ: bomo prej videli, kakšna bo in se bomo potem naročili nanjo. Tak izgovor je lahko vzrok, da priloga sploh ne bo izšla in oni, ki bodo omahovali, bodo krivi tega. Poudarjamo: sedaj nam gre v prvi vrsti za to, da vidimo, koliko bi se jih naročilo na prilogo, če bo začela izhajati. Šele če bo prišlo dovolj odgovorov, se bomo odločili in jo začeli izdajati, v nasprotnem primeru pa bomo primorani stvar odložiti. Prvo številko bomo poslali na ogled vsem onim, ki nam bodo po dopisnici poslali svoj naslov ali ga nam osebno sporočili. Komur bo priloga ugajala (prepričani smo, da bo vsakomur), jo bo obdržal, drugi pa nam jo bodo vrnili. Odgovorite nam najkasneje do 15. januarja 1935. Na poznejše odgovore se nikakor ne bomo mogli ozirati.

Pokažimo ob dvestoletnici Janševega rojstva, da smo vredni njegove dediščine!

Ljubljana, dne 1. januarja 1935.

Odbor Slovenskega čebelarskega društva
v Ljubljani.

Društvena Čebelarna v Ljubljani

Pražakova ulica števil. 13

kupuje

*med brezhibne kakovosti. Poslati ji je vzorec
medu z navedbo cene*

prodaja

vse čebelarske potrebščine prvovrstne kakovosti

**Zahtevajte
cenik!**

*Čebelarji, naročajte čebelarske potrebščine
le pri Društveni Čebelarni.*

Pošljite zaostalo članarino!

Izreži in predloži podružničnemu blagajniku v podpis, kadar plačaš članarino.

ČLANSKA IZKAZNICA za leto 1935.

Gospod

je član »SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA«,
podružnice, in je plačal

članarino za l. 1935.

Ima A.-Ž. panjev kranjičev drugih panjev.

Predsednik:

Zig

Blagajnik: